

Raadsbrief

Onderwerp	Meicirculaire 2025
Zaaknummer	975056
Datum	1 juli 2025
Portefeuillehouder	H.J. Scholten
Team	Beleid & Advies

Doel

Ter informatie en toelichting op de ontwikkelingen in het gemeentefonds en de financiële uitwerking van de meicirculaire 2025.

Aanleiding

Jaarlijks verschijnen meestal drie gemeentefondscirculaires. De meicirculaire 2025 is een actualisatie van het gemeentefonds gebaseerd op de voorjaarsnota 2025 van het Rijk. Deze circulaire bevat informatie over de demping van de terugval in het gemeentefonds, hervormingsagenda jeugdzorg en de actualisatie van het accres op basis van de actuele raming van het Centraal Planbureau.

De budgettaire uitkomsten van deze circulaire zijn een aanvulling op het budgettair perspectief zoals opgenomen in de kaderbrief 2026. Deze gelden worden net als voorgaande jaren betrokken bij de uitwerking van de programmabegroting 2026. De financiële verwerking volgt in de 2e bestuursrapportage 2025.

Inhoudelijke boodschap

De belangrijkste onderwerpen in deze circulaire zijn de bijstelling van de uitkeringsfactor en uitkeringsbasis, het btw compensatiefonds, demping van de terugval van het gemeentefonds en de hervormingsagenda jeugdzorg, eigen bijdragen wmo en jeugdzorg. Daarnaast zijn er enkele specifieke middelen opgenomen zoals voor de landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven, uitvoeringskosten Omgevingswet en participatie. Hierbij is in eerste instantie rekening is gehouden met een verwachte inzet, ter dekking van de lasten.

In de kaderbrief 2026 is op basis van een grove indicatie van de voorjaarsnota van het Rijk al rekening gehouden met een positieve bijstelling van de aanvullende financiële middelen.

De mutaties in de meicirculaire 2025 leiden tot een positieve bijstelling van de inkomsten uit het gemeentefonds. Deze bijstelling is aanzienlijk groter dan waar we enkele weken geleden op basis van de voorjaarsnota van het kabinet in de Kaderbrief 2026 in redelijkheid van uit mochten gaan. Met name zien we nu een forsere bijstelling dan verwacht voor de jaren 2025 tot en met 2027. De meicirculaire bevestigt hiermee het landelijke beeld dat het ravijnjaar voor gemeenten in wezen twee jaar vooruitgeschoven is door het kabinet. Voor de jaren na 2027 blijft er sprake van een nog te realiseren opgave.

De belangrijkste mutaties worden per onderdeel toegelicht.

Bijstelling uitkeringsfactor en uitkeringsbasis

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door een hoger accres voor loon-/prijsstijging en actualisatie van de maatstaven (uitkeringsbasis) met ingang van 2025. De raming van het gemeentefonds is gebaseerd op de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) van het Centraal Plan Bureau. De raming is hoger is dan voorzien, waardoor de volume- en prijscompensatie hoger uitpakt. De bijstelling van het BTW Compensatiefonds (afrekening 2024 en lager verwachte voordeel vanaf 2026) heeft een negatief effect. In 2025 per saldo een positieve bijstelling van € 1.153.000. Vanaf 2026 circa € 3 miljoen per jaar. Daar staat tegenover dat de eigen uitgaven ook moeten worden bijgesteld ter dekking van de loon- prijsontwikkelingen. Dit is berekend op € 2,2 miljoen. In deze circulaire een structureel voordeel van grofweg gemiddeld € 800.000 per jaar.

Demping terugval gemeentefonds

Het Rijk stelt vanaf 2026 jaarlijks ruim € 400 miljoen beschikbaar om de verwachte terugval in het gemeentefonds, het zogenoemde 'ravijnjaar', te verzachten. Deze bijdrage is structureel van aard en betekent voor Hof van Twente een toevoeging van circa € 700.000 per jaar. Bij de kaderbrief was uitgegaan van indicatief € 600.000.

Jeugdzorg

Daarnaast wordt er structureel € 414 miljoen per jaar vrijgemaakt om de tekorten in de jeugdzorg gedeeltelijk te compenseren. Dit is in lijn met het advies van de deskundigencommissie Van Ark, die de aanbeveling deed om het tekort gelijkelijk te verdelen tussen het Rijk en de gemeenten. Voor Hof van Twente betekent dit vanaf 2025 een structurele bijdrage van € 700.000 per jaar. Vanaf 2028 is dit € 600.000. Bij de kaderbrief was uitgegaan van respectievelijk € 620.000 en € 520.000.

Over de verdeling c.q. compensatie van de tekorten op jeugdzorg in de jaren 2023 en 2024 moet het kabinet nog een besluit nemen. Eventuele compensatie zal worden verwerkt in een volgende circulaire.

Hervormingsagenda Jeugd

Gemeenten ontvangen een incidentele bijdrage van circa € 950 miljoen, verdeeld over de jaren 2026 en 2027. Daarnaast worden de bedragen die bij het Ministerie van Financiën voor de Hervormingsagenda Jeugd waren gereserveerd toegevoegd aan het gemeentefonds. De geplande bezuinigingen in het kader van de hervormingsagenda worden daarmee uitgesteld. Voor de jaren 2028 en verder versterkt het kabinet de beheersmaatregelen uit de hervormingsagenda en worden aanvullende maatregelen uitgewerkt. Vanaf 2028 worden de middelen uit het gemeentefonds genomen. Voor Hof van Twente resulteert dit voor 2026 en 2027 respectievelijk in een toevoeging van € 820.000 en € 740.000. Vanaf 2028 een structureel nadeel van circa € 560.000. Bij de kaderbrief was uitgegaan van toevoegingen in 2026 van € 345.000 en in 2026 € 370.000. En vanaf 2028 een structureel nadeel van € 300.000

Recapitulatie effect middelen (demping gemeentefonds en jeugdzorg) ten opzichte van de kaderbrief 2026

Ten opzichte van de indicatieve bedragen in de kaderbrief 2026 is er op deze drie onderdelen (demping terugval gemeentefonds, jeugdzorg en hervormingsagenda jeugd) voor de jaren 2026 en 2027 een positief effect van gemiddeld € 700.000 per jaar. Daarna een nadeel van gemiddeld € 100.000 per jaar.

Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage wordt uitgesteld tot 1 januari 2027. De geplande uitname uit het gemeentefonds van € 440.000 in 2026 wordt daardoor teruggedraaid en gaat nu pas in vanaf 2027. Tegenover dit voordeel staat een verlaging van de te ontvangen inkomsten aan eigen bijdragen. Daarmee een budgettair neutrale verwerking.

Eigen bijdrage jeugdzorg

Een van de maatregelen vanuit de hervormingsagenda is de invoering van een eigen bijdrage voor jeugdzorg per 1 januari 2028. De maatregel moet landelijk € 260 miljoen per jaar opleveren. Voor Hof van Twente gaat het om afgerond € 400.000 minder inkomsten via het gemeentefonds. Met een raming aan te realiseren eigen bijdragen is sprake van een budgettair neutrale verwerking.

Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven

Met de landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en de landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) kunnen ondernemers subsidie ontvangen om hun veehouderijlocatie(s) te beëindigen. De doelstelling van deze subsidieregelingen is om de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te verminderen. De subsidieregelingen brengen werkzaamheden voor gemeenten, als het bevoegd gezag, met zich mee. Op basis van het aantal geregistreerde overeenkomsten is er voor Hof van Twente in 2025 een bedrag aan het gemeentefonds toegevoegd van € 149.000. De bijdrage is budgettair neutraal opgenomen in de berekening ter dekking van de kosten.

Uitvoeringskosten Omgevingswet

Vanwege de transitie die gemeenten maken voor het bereiken van de doelen en gestelde eisen van de Omgevingswet wordt ook in 2025 een bijdrage ontvangen van € 258.000. Er volgt nog een stelsevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht. De bijdrage is budgettair neutraal opgenomen in de berekening ter dekking van de kosten.

Participatie

De verdeling van de Wsw-middelen is geactualiseerd op basis van de omvang van de populatie en compensatie voor de loon- en prijsbijstelling 2025. Vanaf 2025 zijn aanvullend middelen beschikbaar gesteld voor sociaal ontwikkelbedrijven en beschut werk (sociale infrastructuur). In 2025 gaat dit in totaliteit om € 332.000. Vervolgens vanaf 2026 circa € 300.000 per jaar. De bijdrage is budgettair neutraal opgenomen in de berekening ter dekking van de kosten.

Overige mutaties specifieke middelen

Daarnaast zijn er enkele kleine mutaties waar in deze circulaire de middelen voor zijn bijgesteld zijn. Het betreffen Wmo hulpmiddelen, regeling dienstverlening aan huis, kinderopvang pleegouders, problematische schulden, jeugdhulp kinderen in een AZC, armoedebestrijding kinderen, alleenverdienersproblematiek, antidiscriminatie voorzieningen en landelijke aanpak adreskwaliteit. De bijdragen zijn budgettair neutraal opgenomen in de berekening ter dekking van de kosten.

Ontwikkeling omvang gemeentefonds en budgettair effect

De onderwerpen in de voorgaande toelichting leiden tot het volgende cijfermatige overzicht:

Specificatie meicirculaire 2025	2025	2026	2027	2028	2029
Beginstand (december 2024)	71.425.000	67.315.000	67.035.000	66.935.000	66.965.000
Totaal mutaties	2.875.000	6.260.000	5.670.000	3.445.000	3.605.000
Eindstand (mei 2025)	74.300.000	73.575.000	72.705.000	70.380.000	70.570.000

Budgettair effect	2025	2026	2027	2028	2029
Totaal mutaties meicirculaire 2025	2.875.000	6.260.000	5.670.000	3.445.000	3.605.000
Inzet specifieke middelen	-1.525.000	-4.794.000	-4.102.000	-2.926.000	-2.917.000
Budgettair effect meicirculaire 2025	1.350.000	1.466.000	1.568.000	519.000	688.000
Bijstelling voorgaande jaren	-105.000				
Totaal budgettair effect meicirculaire 2025	1.245.000	1.466.000	1.568.000	519.000	688.000

Aanvullend op de kaderbrief 2026 leidt dit tot het volgende budgettair perspectief:

Budgettair perspectief	2025	2026	2027	2028	2029
Perspectief kaderbrief 2026	2.695.000	1.888.000	-2.207.000	-2.639.000	-2.717.000
Waarvan incidentele baten en lasten	-272.000	-1.820.000	2.378.000	1.773.000	473.000
Structureel saldo kaderbrief 2026	2.423.000	68.000	171.000	-866.000	-2.244.000
Meicirculaire 2025	1.245.000	1.466.000	1.568.000	519.000	688.000
Structureel saldo	3.668.000	1.534.000	1.739.000	-347.000	-1.556.000

Conclusie

De mutaties in de meicirculaire 2025 leiden tot een positieve bijstelling van de inkomsten uit het gemeentefonds. Deze bijstelling is aanzienlijk groter dan waar we enkele weken geleden op basis van de voorjaarsnota van het kabinet in de Kaderbrief 2026 in redelijkheid van uit mochten gaan. We zien nu met name een forsere bijstelling dan verwacht voor de jaren 2025 tot en met 2027. De meicirculaire bevestigt hiermee het landelijke beeld dat het ravijnjaar voor gemeenten in wezen twee jaar vooruitgeschoven is door het kabinet. Voor de jaren na 2027 blijft er sprake van een nog te realiseren opgave.

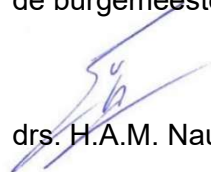
Naast dit positieve effect zien we ook nog mogelijke negatieve ontwikkelingen en onzekerheden die kunnen leiden tot bijstellingen in de tweede bestuursrapportage 2025. Bij de begroting 2026 zal het totaalbeeld worden geactualiseerd. De inhoudelijke beslipunten zoals voorgelegd in de kaderbrief 2026 blijven daarmee ongewijzigd.

Burgemeester en wethouders van Hof van Twente,
de secretaris,

drs. D. Lacroix

de burgemeester,

drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel MPM